

Hallintovaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta koskien turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamista

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta koskien turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamista (U 26/2025 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Eeva-Maija Leivo, sisäministeriö
- erityisasiantuntija Kiia Laine, Maahanmuuttovirasto
- oikeudellinen asiantuntija Kaisa Korhonen, Amnesty International, Suomen osasto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Pakolaisneuvonta ry

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio on 20.5.2025 antanut ehdotuksen kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2024/1348 (menettelyasetus) muuttamisesta koskien turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamista (COM(2025) 259 final). Menettelyasetus on osa vuonna 2024 hyväksyttyä muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta (pakti), jota aletaan soveltaa kesällä 2026.

Ehdotuksen tavoitteena on lisätä oikeudellista varmuutta ja yhdenmukaisuutta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisessa sekä antaa jäsenvaltioille lisää joustavuutta käsitteen so-

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp

veltamiseen kansainväliset velvoitteet ja perusoikeudet huomioiden. Lisäksi tavoitteena on tehostaa turvapaikkamenettelyjä ja vähentää turvapaikkajärjestelmään kohdistuvaa painetta ja väärinkäytöksiä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että turvapaikanhakujärjestelmää tehostetaan ja sen laatua kehitetään. Valtioneuvosto tukee toimia, joilla vähennetään perusteettomien turvapaikkahakemusten jättämistä. Muuttoliikepolitiikassa tulee panostaa vahvoihin ja toimiviin kumppanuuksiin lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Valtioneuvosto edistää rakentavasti EU-tason toimia, joilla kehitetään mahdollisuuksia toteuttaa turvapaikkaprosessin ja kansainvälisen suojelun tarjoamista turvallisissa kolmansissa maissa ja tukee turvallisista kolmansista maista koskevien säännösten yhdenmukaista soveltamista jäsenvaltioissa.

Valtioneuvosto huomioi, että hakijalla on asiansa käsittelyn yhteydessä mahdollisuus tuoda esiin tosiasioita, jonka perusteella turvallisen kolmannen maan käsitettä ei voitaisi soveltaa häneen.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti sellaisiin yhteysvaatimusta koskeviin muutosehdotuksiin, jotka edistävät turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamista. Valtioneuvosto korostaa, että kyse on hakijoille turvallisista kolmansista maista, joten yhteysvaatimusedellytyksen tarpeellisuutta tulee vielä arvioida valmistelun aikana. Tavoitteena on ehdotuksen yksiselitteinen ja tehokas soveltaminen.

Valtioneuvosto katsoo, että sovellettaessa turvallisen kolmannen maan käsitettä hakija tulee voida poistaa maasta ennen valituksen käsittelemistä, ellei tuomioistuimien toisin määrää. Palautuskiellon periaatteen arviointi on perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti tärkeää jokaisen palautuspäätöksen yhteydessä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Yhteensä kymmenestä säädöksestä koostuva EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistus (pakti) on hyväksytty pitkään jatkuneiden neuvottelujen jälkeen vuonna 2024. Säästöjen täytäntöönpanolle on varattu kaksi vuotta aikaa. Niitä aletaan soveltaa kesällä 2026.

Uudistuskokonaisuus kattaa yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisen, kumppanuudet EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, paluiden tehostamisen sekä laillisten väylien edistämisen. Suurin osa säädöksistä on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavia asetuksia, jotka koskevat muun muassa seulontaa, Eurodac-tietokantaa, turvapaikka-asioden ja muuttoliikkeen hallintaa (hallinta-asetus), turvapaikkamenettelyä (menettelyasetus) sekä toimintaa kriisi- ja force majeure -tilanteissa (kriisiausetus). Paktiin kuuluvat myös esimerkiksi uudelleensijoittamisasetus, määrätelmäasetus ja vastaanottodirektiivi. Komissio on lisäksi antanut maaliskuussa 2025 paluusetusehdo-

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp

tuksen¹, jonka tavoitteena on tehostaa palautusprosessia (HaVL 12/2025 vp). Paktin kansallisen täytäntöönpanon edellyttämien lainsäädäntömuutosten valmistelu on parhaillaan käynnissä. Asiaa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokauden 2026 alussa.

Hallintovaliokunta on jo pitkään korostanut sitä, että tehokas palautusjärjestelmä on keskeinen osa toimivaa turvapaikkajärjestelmää ja muuttoliikkeen hallintaa. Valiokunta tähdentää, etteivät EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen tavoitteet saumattomasta prosessista rajanyhtyksestä turvapaikkamenettelyyn ja tarvittaessa paluuseen voi toteutua, ellei palautuksia saada merkittävästi tehostettua. Myös uudistuksen keskeinen tavoite edelleen liikkumisen ehkäisemisestä vaatii toteutuakseen toimivan palautusjärjestelmän. Paluusääntelyn uudistamiselle on selkeä tarve, sillä komission arvion mukaan vain noin 20 prosenttia palautuspäätöksen saaneista kolmansien maiden kansalaisista tosiasiallisesti poistuu EU:n alueelta.

Paktiin kuuluvan menettelyasetuksen² tavoitteena on keventää, yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden menettelyjä ottamalla käyttöön kansainvälistä suojelua unionissa koskeva yhteinen menettely. Tarkoituksena on varmistaa yhdenmukaiset, tehokkaat ja oikeudenmukaiset menettelyt turvapaikkahakemusten käsittelemiseksi, joilla vastataan myös väärinkäytöksiin ja edelleen liikkumiseen. Lisäksi menettelyasetuksessa säädetään jäsenvaltioille pakollisesta rajamenettelystä, jonka avulla pyritään tehostamaan ulkorajoilla tehtyjen turvapaikkahakemusten käsittelyä tilanteissa, joissa todennäköisyys saada kansainvälistä suojelua on vähäinen.

Menettelyasetuksen 59 artiklassa säädetään turvallisen kolmannen maan käsitteestä ja 60 artiklassa turvallisten kolmansien maiden määrittelystä unionin tasolla. Asetuksen 77 artiklan mukaan komissio arvioi viimeistään 12 päivänä kesäkuuta 2025 turvallisen kolmannen maan käsitettä ja ehdottaa tarvittaessa kohdennettuja muutoksia. Käsiteltävänä olevassa komission ehdotuksessa (COM(2025) 259 final) ehdotetaan edellä mainittuun arvioon perustuen menettelyasetuksen muuttamista turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen osalta. Muutosehdotukset koskevat turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen edellyttämää yhteyttä hakijan ja kolmannen maan välillä sekä muutoksenhaun lykkäävää vaikutusta turvallisen kolmannen maan käsitettä sovellettaessa.

Turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltaminen

Asetusehdotuksen tavoitteena on lisätä oikeudellista varmuutta ja yhdenmukaisuutta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisessa sekä antaa jäsenvaltioille lisää joustavuutta käsitteen soveltamiseen kansainväliset velvoitteet ja perusoikeudet huomioiden. Lisäksi tavoitteena on tehostaa turvapaikkamenettelyjä ja vähentää turvapaikkajärjestelmään kohdistuvaa painetta ja väärinkäytöksiä. Valiokunta pitää näitä tavoitteita kannatettavina. Valiokunta pitää tärkeänä, että sääntelyn soveltaminen on mahdollisimman yhdenmukaista EU:n jäsenvaltioissa.

1 Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen järjestelmän perustamisesta unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY, neuvoston direktiivin 2001/40/EY ja neuvoston päätöksen 2004/191/EY kumoamisesta (COM(2025) 101 final)

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348 kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp

Turvallisen kolmannen maan käsitettä voidaan menettelyasetuksen mukaan soveltaa vain, jos hakija ei voi yksilöllisen arvioinnin yhteydessä esittää tosiasioita, joiden perusteella häneen ei voida soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä. Hakija voi näin ollen asiansa käsittelyn yhteydessä tuoda esiin seikkoja, joiden perusteella turvallisen kolmannen maan käsitettä ei voida soveltaa häneen.

Lisäksi nykyisin edellytetään, että hakijan ja kyseisen kolmannen maan välillä on yhteys, jonka perusteella hänen olisi kohtuullista matkustaa tähän maahan. Asetusehdotuksen mukaan turvallisen kolmannen maan käsitettä voitaisiin jatkossa soveltaa, jos yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy: hakijan ja kyseisen kolmannen maan välillä on yhteys, jonka perusteella hänen olisi kohtuullista matkustaa tähän maahan; hakija on kulkenut kyseisen kolmannen maan kautta; tai kyseisen kolmannen maan kanssa on tehty sopimus tai järjestely, jossa vaaditaan sen piiriin kuuluvien hakijoiden esittämien tehokasta suojelua koskevien hakemusten perusteiden tutkintaa.

Lisäksi asetusehdotus sisältää velvoitteen ottaa ensisijaisesti huomioon lapsen etu. Ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten osalta edellytetään yhteyttä tai kauttakulkua käsitteen soveltamiseksi. Jäsenvaltioiden tulee tiedottaa komissiota ja muita jäsenvaltioita ennen kuin ne tekevät edellä mainittuja sopimuksia tai järjestelyjä kolmansien maiden kanssa.

Turvapaikkahakemus voidaan menettelyasetuksen mukaan jättää tutkimatta, jos kolmas maa katsoo hakijan kannalta turvalliseksi kolmanneksi maaksi, paitsi jos on selvää, että hakijaa ei oteta tai oteta takaisin kyseiseen maahan. Tähän sääntelyyn ei nyt ehdoteta muutoksia. Valiokunta pitää perusteltuna, että hakijalla ei asetusehdotuksen mukaan ole jatkossa automaattista oikeutta jäädä alueelle, jos hänen hakemuksensa on jätetty tutkimatta turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen perusteella. Tämä tarkoittaa sitä, että muutoksenhaulla ei olisi enää automaattista lykkäävää vaikutusta, vaan palautuspäätökset voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Palautuskiellon periaatteen toteutuminen tulee kuitenkin arvioida kaikkien palautuspäätösten yhteydessä.

Saadun selvityksen mukaan ehdotetut muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseen Maahanmuuttovirastossa. Turvallisen kolmannen maan käsitettä on tähän mennessä sovellettu vain yksittäisiä kertoja vuodessa. Hakijan ainoa yhteys kolmanteen maahan on useissa tapauksissa ollut kauttakulku, jota ei nykyisellään pidetä riittävänä yhteytenä käsitteen soveltamiseksi. Jos käsitettä voidaan jatkossa asetusehdotuksen mukaisesti soveltaa kauttakulun tai mahdollisen kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen tai järjestelyn perusteella, sen soveltaminen laajenee. Muutosten arvioidaan nopeuttavan turvapaikkaprosessia, koska tutkimattajättämispäätösten käsittely on nopeampaa kuin sisällöllisesti tutkittavien hakemusten. Jos muutoksenhaulla ei enää ole automaattista lykkäävää vaikutusta, päätökset voidaan panna täytäntöön huomattavasti nykyistä nopeammin, mikä pienentää esimerkiksi vastaanoton kustannuksia.

Valtioneuvosto edistää U-kirjelmän mukaan rakentavasti EU-tason toimia, joilla kehitetään mahdollisuuksia toteuttaa turvapaikkaprosessin ja kansainvälisen suojelun tarjoamista turvallisissa kolmansissa maissa. Valiokunta viittaa tältä osin Suomen avaintavoitteita EU-vaalikaudelle 2024—2029 koskevaan lausuntoonsa (HaVL 6/2024 vp), jossa valiokunta on alustavasti sivunnut tällaisia mahdollisia EU-tason toimia. Valiokunta on tuolloin todennut, että eri jäsenvaltiois-

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp

sa pohdinnassa tuolloin olleet vaihtoehdot ovat valiokunnan käytettävissä olevien tietojen perusteella eronneet merkittävästikin toisistaan. Valiokunta on pitänyt perusteltuna, että mahdollisten EU-tason toimien pohjaksi selvitetään erilaisia vaihtoehtoja. Niiden toteuttamiskelpoisuutta ja vaikutuksia on arvioitava huolellisesti. Valiokunta tukee valtioneuvoston tavoin turvallisia kolmansia maita koskevien säännösten yhdenmukaista soveltamista jäsenvaltioissa.

Valiokunta tähdentää, että menettelyasetuksen peruseriaatteisiin, takeisiin tai menettelyihin ei ehdoteta muutoksia. Asetusehdotuksen sääntelyllä ei näin ollen puututa hakijan mahdollisuuteen hakea kansainvälistä suojelua, saada asiansa käsitellyksi yksilöllisesti ja puolueettomasti eikä mahdollisuuteen valittaa saamastaan päätöksestä riippumattomaan tuomioistuimeen. Jatkovalmistelussa on syytä vielä huolellisesti arvioida, onko sääntelyä syytä joiltain osin tarpeen täsmentää, jotta sääntelyn soveltaminen on mahdollisimman yksiselitteistä ja tehokasta.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Hallintovaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 26.9.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mauri Peltokangas ps
varapuheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Juha Hänninen kok
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Saku Nikkanen sd
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Paula Werning sd
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Henri Helo

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp
Eriävä mielipide

Eriävä mielipide

Perustelut

Komission ehdotuksella muutettaisiin turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseen liittyvää edellytystä hakijan ja kolmannen maan välisestä yhteydestä, jonka perusteella turvapaikanhakija olisi kohtuullista palauttaa kolmanteen maahan. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi mahdollista soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä, jos yksi seuraavista vaatimuksista täyttyisi: i) hakijan ja kyseisen kolmannen maan välillä olisi yhteys, jonka perusteella hänen olisi kohtuullista matkustaa tähän maahan; ii) hakija olisi kulkenut kyseisen kolmannen maan kautta; iii) kyseisen kolmannen maan kanssa olisi sopimus tai järjestely, jossa edellytettäisiin sen piiriin kuuluvien hakijoiden esittämien tehokasta suojelua koskevien hakemusten perusteiden tutkintaa. Alaikäisten osalta edellytettäisiin yhteyttä tai kauttakulkua. Lisäksi ehdotuksessa heikennettäisiin muutoksenhaun lykkäävää vaikutusta siten, että hakijalla ei olisi automaattista oikeutta jäädä muutoksenhaun ajaksi maahan, jos päätös hakemuksen tutkimatta jättämisestä perustuisi turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiseen.

Valtioneuvoston kirjelmässä korostuu tavoite edistää turvapaikanhaun ulkoistamista EU:n ulkopuolisiin kolmansiiin maihin. Käytännössä komission ehdottama sääntely luo pohjaa sopimuksille ja järjestelyille, joilla jäsenvaltiot pyrkivät ulkoistamaan vastuutaan unionin ulkopuolisiin maihin. Vihreät vastustaa kallista, epärealistista ja ihmisoikeuksien kannalta kyseenalaista ulkoistamisketjua.

Turvallisen kolmannen maan käsite muodostaa poikkeuksen pakolaisoikeuden periaatteesta, jonka mukaan sillä maalla, josta henkilö hakee turvapaikkaa, on ensisijainen vastuu hakemuksen käsittelystä ja sen varmistamisesta, ettei vaarassa olevaa henkilöä palauteta suoraan tai välillisesti ihmisoikeusloukkausten kohteeksi. Sääntely johtaisi turvapaikkaa hakevien ihmisten siirtämiseen maihin, joihin heillä ei ole ennestään minkäänlaista yhteyttä.

Ehdotus on omiaan heikentämään turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa. Viime kädessä ehdotettu sääntely lisäisi riskiä ehdottoman palautuskiellon loukkauksille. Kukin valtio vastaa siitä, ettei se palauta ketään maahan, jossa henkilö on kuoleman, kidutuksen tai epäinhimillisen kohtelun vaarassa tai vaarassa joutua edelleen palautetuksi sellaiseen maahan. Turvapaikanhakijoiden palauttaminen esimerkiksi kauttakulkumaihin tai muihin maihin, joihin heillä ei ole todellista yhteyttä, lisää myös niin sanottujen ketjupalautusten riskiä eli sitä, että vastaanottanut valtio lähettää henkilön maahan, jossa tämä on ihmisoikeusloukkausten vaarassa.

Ehdotus myös heikentää oikeutta kansainväliseen suojeluun ja oikeudenmukaiseen turvapaikkamenettelyyn edistäessään vastuun ulkoistamista maihin, joiden turvapaikkamenettelyt tai vastaanotto-olosuhteet eivät laadultaan vastaa EU-maissa edellytettyä tasoa ja joissa hakijoilla ei ole välttämättä mahdollisuutta saavuttaa tunnustettua oikeudellista asemaa.

Vastuun ulkoistamiseen tähtäävät sopimukset ja järjestelyt kolmansien maiden kanssa asettavat EU:n alttiiksi uusille riippuvuussuhteille samaan tapaan kuin esimerkiksi aiemmin Turkin kanssa.

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp
Eriävä mielipide

tehdyn, ihmisoikeus- ja inhimillisestä näkökulmasta hyvin riskialttiin palautusyhteistyön kohdalla.

Kuten oikeusministeriö lausunnossaan muistuttaa, turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltaminen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta ratkaistaessa ei poista velvollisuutta arvioida kolmannen maan turvallisuus kunkin hakijan osalta yksilöllisesti ja tapauskohtaisesti. Kuten oikeusministeriö huomauttaa, kolmannen maan turvallisuus yksittäisen hakijan kannalta voidaan ratkaista vasta yksilölliseen arviointiin perustuvassa tutkintamenettelyssä, jossa hakija voi tarvittaessa esittää tosiasioita, joiden perusteella häneen ei voida soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä. Hallintoviranomaisen on hakemusta yksilöllisesti arvioidessaan tehtävä ratkaisu kolmannen maan turvallisuudesta yksittäisen hakijan kannalta. Viime kädessä tällainen arvio kuuluu viranomaisen päätöksen lainmukaisuutta valituksen johdosta arvioivalle hallintotuomioistuimelle.

Oikeusministeriö tuo myös hallinnonalansa osalta esiin haasteita, joihin lisääntyvä turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltaminen yhdessä muun muassa uudistetusta menettelyasetuksesta seuraavien käsittelyaikavaatimusten kanssa johtaisi. Nopeutettuja menettelyjä lisää myös rajamenettelyn käyttöönotto. Oikeusministeriö arvioi, että tuomioistuinlaitoksessa olisi uudistusten vuoksi lisääntyvää painetta kohdistaa resursseja erityisesti Maahanmuuttovirastossa nopeutetusti tehtyjen kansainvälistä suojelua koskevien päätösten lainmukaisuuden arviointiin. Tällainen resurssien kohdentaminen viivästyttäisi asioiden käsittelyä muissa hallintotuomioistuimissa kiireellisesti käsiteltäviksi säädetyissä asiaryhmissä, kuten esimerkiksi lastensuojelua tai tahdosta riippumatta annettavaa hoitoa koskevissa asioissa. Nopeasti käsiteltävien kansainvälistä suojelua koskevien asioiden lisääntyminen hidastaisi myös muiden asioiden käsittelyä hallintotuomioistuimissa. Muutokset kasvattaisivat myös muun muassa avustajien työpainetta ja tarvetta avustajille usein hyvin nopealla tahdilla. Esimerkiksi valitusajojen lyhentäminen vaikuttaa myös heikentävästi valitusten laatuun ja lisää hallintotuomioistuimissa tarvetta lisäselvityksiin. Samalla kun riski valitusten puutteellisuudelle valitusajan lyhentyessä kasvaa, tuomioistuimen työ asioiden selvittämiseksi lisääntyy. Myös avustajan saanti muutoksenhakuvaiheessa muuttuu sitä haastavammaksi, mitä lyhyemmästä valitusajasta on kyse. Uusien tulkintaongelmien luominen ja yhä kiireellisempien valitusprosessien lisääminen ei olisi järkevää sen enempää oikeusturvan kuin oikeusministeriön hallinnonalan resurssien ja oikeudenhoidon haastavan tilanteen huomioiden.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaan perus- ja ihmisoikeusherkässä sääntely-yhteydessä lainvalmistelun yksinomaisena tavoitteena ei tulisi olla vain käsittelyn nopeuttaminen ja tehostaminen. Perustuslain näkökulmasta olennaisia ovat oikeusturvaan ja yleensä käsittelyn asianmukaisuuteen liittyvät näkökohdat, etenkin kun huomioidaan, että kyse on erityisen haavoittuvassa asemassa olevista ihmisistä, joiden suhteen oikeusturvavaatimukset korostuvat. (Ks. mm. PeVL 15/2021 vp, kappaleet 2 ja 12; PeVL 2/2021 vp, kappale 18; PeVL 8/2018 vp, s. 3; PeVL 34/2016 vp, s. 3—4; PeVL 24/2016 vp, s. 4.) Valiokunta on erityisesti korostanut, että palauttamista koskevat velvoitteet edellyttävät myös hakijan tilanteen yksilöllistä arvioimista, lapsen edun huomioon ottamista ja perhe-elämän suojan toteutumista (PeVL 2/2021 vp, kappale 18; PeVL 8/2018 vp, s. 3; PeVL 34/2016 vp, s. 4).

Valiokunnan lausunto HaVL 18/2025 vp
Eriävä mielipide

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 26.09.2025

Tiina Elo vihr